

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Særlige københavnske tilbud og mulige effektiviseringer

Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) har en række særlige københavnske tilbud, der karakteriseres ved ikke at være lovpligtige tilbud samt udelukkende tilbydes børn og unge i Københavns Kommune. Oprettelsen af de forskellige tilbud er et udtryk for tidligere politiske prioriteringer. Sammenlignet med øvrige kommuner udgør disse tilbud et særligt højt serviceniveau. Det er derfor en politisk prioritering, hvorvidt man ønsker at bevare dette serviceniveau. I dette notat følger en beskrivelse af de forskellige tilbud, og hvad tilskuddet går til.

I forlængelse af præsentationen af hvert tilbud præsenteres et bud på, hvordan det særlige københavnske tilbud kan omfattes af en effektivisering.

Tabel 1 giver en oversigt over en række af tilbuddene samt budget. Derudover er tilskud til eksterne organisationer også opgivet.

Tabel 1: Overblik over særlige københavnske tilbud (i mio. kr.)

Titel	Undervisning	Dagtilbud	I alt
<i>Egne institutioner</i>			
Skolemad (EAT)	58,9		58,9
Billedskolen	8,5		8,5
Teaterbutikken	2,3		2,3
Idrætsslinje på Nørre Fælled Skole	1,8		1,8
Idrætsslinje på Bellahøj skole	1,7		1,7
Flere idrætstimer, Bellahøj Skole	0,7		0,7
Københavns Gokartbane		1,1	1,1
Bemandet legeplads på Fritidscenter Bispebjerg Syd		1,0	1,0
Skrammellegeplads		0,2	0,2
Dyrehold (4 institutioner)		0,2	0,2
<i>Understøttende aktiviteter</i>			
Miljøtjenesten	2,6	1,0	3,7
Københavns Naturskoler	2,6		2,6
Miljøledelse	1,3		1,3
Naturkolonierne og Faglige Camps	2,4		2,4

15-01-2025

Sagsnummer I F2
2024 - 7093

Dokumentnummer i F2
7061995

Sagsnummer i eDoc
2024-0125745

Naturfag i verdensklasse	0,7		0,7
<i>Øvrige tilbud</i>			
Sangskolen	13,5		13,5
Ikke-lovpligtig modersmålsundervisning	6,9		6,9
Døgn- og weekendåbne institutioner		7,4	7,4
Skramloteket		1,7	1,7
<i>Øvrige aktiviteter</i>			
Skoletjenesten, basisbudget	4,5		4,5
Naturcenter Amager	2,3		2,3
Københavns Befæstning	0,3		0,3
Klubtilbud til unge over 18		2,7	2,7
Tilskud til Fisken		0,8	0,8
Elevernes undervisningsmiljø	0,3		0,3
<i>Eksterne organisationer</i>			
KLF Feriekolonier	9,8		9,8
Gabriel Jensens Ferieudflugter	0,6		0,6
Tilskud til skolehaver v. Islands Brygge og Bispebjerg Bakke	5,7		5,7
Tilskud til skolehaver v. Ellebjerg og De Glade Rødder	1,9		1,9
Tilskud til Brug Folkeskolen	1,4		1,4
Tilskud til Københavns Forældre Organisation (KFO)		0,5	0,5
Tilskud til Skole og Forældre	0,4		0,4
Ungeråd i KBH	0,4		0,4
Tilskud til Københavns Kommunes elevorganisationer (KFE)	0,06		0,06
I alt	131,6	16,6	148,3

Skolemad (58,9 mio. kr.)

Skolemaden (EAT og madskolerne) er et tilbud, hvor eleverne mod betaling tilbydes mad i de fleste af kommunens skoler.

Der er af flere omgange vedtaget effektiviseringsforslag omhandlende EAT-skolemad. I Budget 2021 vedtog BUU en prisstigning på EAT-måltider, denne prisstigning blev efterfølgende tilbagerullet.

I Budget 2022 vedtog BUU en reduktion i produktionen af måltider i EAT med 5 pct., svarende til en effektivisering på 2,3 mio. kr. I Budget 2023 blev der besluttet en effektivisering på 0,7 mio. kr. som følge af vedtagelsen af et effektiviseringsforslag omhandlende brugen af genanvendeligt bestik i EAT.

Billedskolen (8,5 mio. kr.)

Billedskolen i Tvillingehallen er Københavns Kommunes billedskole for børn og unge. Billedskolen tilbyder fritidsundervisning på 40 hold for 500 elever fra 1. klasse til 3. g (22 år). Der undervises i tegning, maleri,

skulptur, tegneserie, animation og andre billedskabende udtryk. Billedskolen tilbyder projekter til skoleklasser samt Åben Skole forløb. Billedskolen er desuden videnscenter for billedkunst og tilbyder kurser og workshops for billedkunstlærere.

Forældre betaler kontingent til Billedskolen, og dette kontingent kan uden videre øges. Kontingentet er forskelligt alt efter, om det henvender sig til store eller små klasser, eller undervisningen finder sted om søndagen (se nedenstående tabel).

Ved en nedsættelse af tilskuddet til Billedskolen, kan Billedskolen vælge helt eller delvist at finansiere nedsættelsen med øget eller differentieret deltagerbetaling for undervisningen.

Oversigt over takster til Billedskolen

Takstområde	Beløb i 2024 (kr.)
Billedskolen - 1.-3. klasse	1.213
Billedskolen - 4. klasse - 3. g.	1.446

Teaterbutikken (2,3 mio. kr.)

Teaterbutikken og Billedskolen blev organisatorisk sammenlagt i 2019.

Teaterbutikken er en scenekunstscole, hvor børn og unge i København kan få undervisning i teater og skuespilteknik. Der undervises alle hverdage og produceres 2-3 forestillinger hvert år. Eleverne undervises af lærere med en professionel teaterbaggrund, som har erfaring med børn og unge. Teaterbutikken tilbyder børnehold (10-14 år), ungdomshold (14-18 år) og voksenhold (18-22 år).

Forældre betaler kontingent til Teaterbutikken, og dette kontingent kan uden videre øges. Kontingentet er forskelligt alt efter, om det henvender sig til børne-, ungdoms- eller voksenhold (se nedenstående tabel).

Ved en nedsættelse af tilskuddet til Teaterbutikken, kan Teaterbutikken vælge helt eller delvist at finansiere nedsættelsen med øget eller differentieret deltagerbetaling for undervisningen.

Oversigt over takster til Teaterbutikken

Takstområde	Beløb i 2024 (kr.)
Børnehold (10-18 år)	600 kr./md
Ungdomshold (14-18 år)	825 kr./pr. halvår
Voksenhold (18-22 år)	825 kr./pr. halvår

Idrætslinje på Nørre Fælled Skole og Bellahøj Skole (1,8 mio. kr. og 1,7 mio. kr.)

Nørre Fælled Skole modtager en bevilling på 1,8 mio. kr. til drift af skolens idrætslinje, og Bellahøj Skole modtager en bevilling på 1,7 mio. kr. Idrætslinjerne er målrettet elever i 7.-9. klasse, der dyrker idræt på højt plan, og de ekstra idrætstimer faciliteres i tæt samarbejde med omkringliggende idrætsklubber. Nørre Fælled Skole udbyder fire

forskellige linjer (atletiklinje, basislinje, fodboldlinje og basket linje), og Bellahøj Skole udbyder fem linjer (basislinjen basket linjen, badmintonlinjen, håndboldlinjen og fodboldlinjen). Eleverne søger om optagelse på idrætslinjen og gennemfører bl.a. en prøvetræning.

Flere idrætstimer, Bellahøj Skole (0,7 mio. kr.)

Da Bellahøj Skole fra skoleåret 2007/08 har været en offentlig idrætsskole, modtager skolen en særbevilling på 0,7 mio. kr. til det øgede antal idrætstimer.

Københavns Gokartbane (1,1 mio. kr.)

Fritidscenter Amager Strand (FC Strand) er en fritids- og ungdomsklub på Amager, der er fordelt på flere enheder/matrikler. En af matriklerne udgøres af Københavns Gokartbane, der tilbyder fritids-, junior- og ungdomsklubpladser. Klubben er normeret til 20 fritidsklubbørn i aldersgruppen 10-14 år og 30 ungdomsklubpladser for unge i aldersgruppen 14-18 år. Gokartbanen er i drift 12 måneder om året. Udover medlemmer af Fritidscenter Amager Strand, besøges Gokartbanen af gennemsnitligt 700 gæster om måneden.

I Budget 2021 fremlagde forvaltningen et effektiviseringsforslag omhandlende afskaffelse af tilskuddet til Københavns Gokartbane, eller en forhøjelse af brugerbetalingen på Gokartbanen. Forslaget blev ikke vedtaget.

Bemandet legeplads på Fritidscenter Bispebjerg Syd (1,0 mio. kr.)

Den bemandede legeplads Degnestavnen 20 er en afdeling under Fritidscenter Bispebjerg Syd. Børne- og Ungdomsforvaltningen yder et tilskud på 1,0 mio. kr. og sørger primært for bemanningen af legepladsen, mens de resterende udgifter til f.eks. materiel og vedligehold ligger under Teknik- og Miljøforvaltningen. Legepladsen er åben fra 9.30-17.00 alle hverdage og benyttes både af børn fra fritidscentret og det øvrige lokalområde.

Ved Budget 2025 blev der fremlagt et effektiviseringsforslag, hvor tilskuddet til den bemandede legeplads ophørte.

Skrammellegeplads (0,2 mio. kr.)

Skrammellegepladsen er en byggelegeplads og fritidsklub i Emdrup, der indgår som en del af Fritidscenter Bispebjerg Nord. Skrammellegepladsen har eksisteret siden 1943, og forvaltningen yder et tilskud på 0,2 mio. kr.

Dyrehold (0,2 mio. kr.)

Fire fritidscentre i København har tilknyttet dyrehold. Det drejer sig om Fritidscenter Tingbjerg, Fritidscenter Islands Brygge, Fritidscenteret Indre Valby og Fritidscenter Bispebjerg Nord. Fælles for fritidscentrene med dyrehold er, at der er fokus på personlig udvikling, venskab, fællesskab, samarbejde og udeliv. Der holdes bl.a. heste, æsler, grise, høns, kaniner, kænguruer, geder, får og krybdyr. Børnene har

mulighed for at klappe, ride og deltage i pasningen af dyrene i fællesskab med andre. Fritidscenter Bispebjerg Nord ved Lundeusskolen er en del af en selvejende klynge bestående af børnehaver, fritids- og ungdomsklubber. Klyngen har en driftsaftale med Københavns Kommune.

Miljøtjenesten (3,7 mio. kr.)

Miljøtjenesten underviser og inddrager børn, unge og voksne i at gøre København til en by med ansvar for klima og miljø og har eksisteret siden 1999. Miljøtjenesten er et tværforvalteligt samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen samt en række eksterne samarbejdspartnere. Miljøtjenestens aktiviteter dækker over Energi og Vand med HOFOR som partner, Øresundsmiljøskolen og Naturværkstedet for dagtilbud.

Københavns Naturskole (2,6 mio. kr.)

Naturskolen består af en række baser, der dækker forskellige aktivitets- og undervisningsmuligheder i og omkring København. Naturskolen tilbyder gratis aktiviteter til alle klassetrin og understøtter fagenes Fælles Mål. Nogle af baserne er bemandede, mens andre fungerer som en base med udstyr til at udforske og undersøge den nærliggende natur. Naturskolen samarbejder med Naturstyrelsen.

Miljøledelse (1,3 mio. kr.)

I 2005 konverterede Københavns Kommune en energipulje til miljøledelse. Energipuljen finansierer en ankerperson i hver forvaltning, der er med til at indføre og drive et miljø- og energiledelsessystem i den pågældende forvaltning.

Miljøledelse er et redskab til systematisk understøttelse af efterlevelse af nationale miljølove samt København Kommunes miljøpolitik og -mål lokalt i kommunens egen drift. Det betyder bl.a., at det hvert år bliver afdækket, hvor der er brug for yderligere support til det lokale miljøarbejde på skoler, institutioner og kontorer, der løses gennem centrale undervisningsaktiviteter. Dermed understøttes den grønne omstilling både i forhold til børnenes kompetencer og de fysiske rammer, så Københavns Kommune kan bevare sin miljøcertificering.

Naturkolonierne og Faglige Camps (2,4 mio. kr.)

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling (ABU) udbyder tre naturkolonier (Kattinge Værk, Veddinge Bakker og Svea Dan) samt mulighed for Faglige Camps ved kolonien Kattinge Værk. Naturkolonierne giver mulighed for overnatning med fagligt indhold inde og ude samt klassisk lejrskole af 3-5 dages varighed med fokus på natur, maddannelse, friluftsliv, science, bevægelse og trivsel.

Læringskonceptet bag Faglige Camps er udviklet i samarbejde med skoleledelser, faglærere, pædagoger og elever fra Københavnske folkeskoler, herunder specialskoler.

Naturfag i verdensklasse (0,7 mio. kr.)

Der gives midler til elevrettede undervisningsaktiviteter med fokus på STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) uddannelse i regi af de eksterne læringsmiljøer. Det drejer sig om Energi og Vand, Københavns Naturskole, Øresundsmiljøskolen samt varetagelse af naturfagsvejledernetværk, samarbejder med naturfagsfestivalen Big Bang og Det Nationale Naturfagscenter (ASTRA). Midlerne understøtter indsatsen for at styrke elevers engagement i naturfag, herunder klimatilpasning og bæredygtighed som led i udviklingen af elevers grønne kompetencer.

Sangskolen (13,5 mio. kr.)

Sankt Annæ Gymnasium er Københavns Kommunes sangskole og ligger i Valby som en del af Område Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave. Folkeskoleafdelingen har elever på 3. til 9. klassetrin og består af tre spor. For at kunne gå i Grundskolen skal man til en optagelsesprøve i 2. klasse, hvor man prøves i sit sangtalent. Der er ingen brugerbetaling på dette tilbud, da det pr. hører under folkeskoleloven. Alle folkeskoler i Københavns Kommune udvælger elever til optagelsesprøve, og man kan også som forældre i København og andre kommuner selv tilmelde sit barn til optagelsesprøve.

Ikke-lovpligtig modersmålsundervisning (6,9 mio. kr.)

Modersmålsskolen organiserer modersmålsundervisning i Københavns Kommune og har en afdeling på Tove Ditlevsens Skole. Der undervises omkring 2200 elever og undervisningen placeres på skoler i alle kommunens bydele. Børn i 0.-9. klasse, der bor i Københavns Kommune og har et andet modersmål end dansk, kan modtage modersmålsundervisning. Undervisning tilbydes også tosprogede børn bosat i andre kommuner mod betalingstilsagn fra hjemkommunen. Den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning udgør ca. 70% af de oprettede hold.

I Budget 2021 blev der vedtaget en effektivisering på Modersmålsskolen med en varig effekt på 4,0 mio. kr. Ved Budget 2025 besluttede BUU at foretage en rammebesparelse på 1,0 mio. kr., men denne beslutning blev efterfølgende annulleret. Det er muligt at afskaffe den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning.

Døgn- og weekendåbne institutioner (10,0 mio. kr.)

Haraldsgården og Vartov Børnehave er begge døgnåbne institutioner og modtager børn fra hele Københavns Kommune. Begge institutioner er selvejende.

BUU besluttede den 24. april 2024 at afskaffe weekendtilbuddet på institutioner Galaxen på Amager, Kernehuset på Nørrebro og Vippen i Hvidovre, da tilbuddet ikke blev brugt, ligesom det blev besluttet at reducere den udvidede åbningstid med én time. Dette medførte en effektivisering på 2,6 mio. kr.

Skramloteket (1,7 mio. kr.)

Skramloteket er et naturteknisk værksted for børn og unge i København. Skramloteket er en selvejende institution, der tilbyder skoleforløb skræddersyet til bestemte klassetrin.

Skoletjenesten, basisbudget (4,5 mio. kr.)

Skoletjenesten udvikler undervisning i eksterne læringsmiljøer, der giver børn og unge i dagtilbud, grundskole og ungdomsuddannelser unikke muligheder for læring og dannelse. Det sker direkte gennem medarbejdere på ni partnerskabsinstitutioner og indirekte gennem konsulentydelse og sparring med andre eksterne læringsmiljøer. Skoletjenestens drift finansieres af Børne- og Undervisningsministeriet, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, gennem de ni partnerskabsinstitutioner samt gennem salg af konsulentydelse. Den årlige omsætning er på 16,4 mio. kr., hvoraf Københavns Kommunes bidrag udgør ca. en fjerdedel.

Naturcenter Amager Strand (2,3 mio. kr.)

Ved Naturcenter Amager Strand tilbydes der undervisning til indskolingsklasser og daginstitutioner med udgangspunkt i strandens og Øresunds natur. Der er aktiviteter for børnefamilier i weekender og ferier. Derudover udlånes faciliteterne til frivillige foreninger med aktiviteter på Amager Strand. 1,6 mio. kr. går til udvikling og afholdelse af undervisning til daginstitutioner og indskolingsklasser. 12.000 dagtilbudsbørn og indskolingselever deltager i undervisningsaktiviteterne hvert år. Naturcenteret har tidligere været en del af Skoletjenesten, men blev en selvstændig enhed pr. 1 januar 2025.

Københavns Befæstning (0,3 mio. kr.)

Københavns Befæstning er et samarbejde mellem Københavns Kommune, Rødovre Kommune og Frederiksberg Kommune med et samlet årligt budget på ca. 0,6 mio. kr. Københavns Kommunes bidrag udgør ca. halvdelen. Københavns Befæstning underviser elever i historie med udgangspunkt i fem specifikke fysiske lokationer; Kastrupfortet, Den Franske Skoles Plads, Kommandocentralen under Frederiksberg Rådhus, på Vestvolden og i Ejbybunkeren. Udover Københavns Befæstnings historie fylder den Kolde Krig og 2. verdenskrig meget i undervisningen.

Undervisningen hos Københavns Befæstning giver eleverne en unik adgang til lokationer og aktiviteter, der ellers ikke er offentlig adgang til. Københavns Kommunes bidrag til Københavns Befæstning går til drift, udvikling og afholdelse af undervisning til skoler fra Københavns Kommune. Tilskuddet løber til udgangen af 2026.

Klubtilbud til unge over 18 år (2,7 mio. kr.)

To klubber får i dag midler til at drive klubtilbud til unge over 18 år. Forvaltningen er ikke forpligtet til at stille klubtilbud til rådighed for denne målgruppe.

Fisken (0,7 mio. kr.)

Forvaltningen yder en særbevilling årligt til Værestedet Fisken på Vesterbro. Værestedet Fisken er en frivillig forening på Vesterbro med værested og fritidsjobformidling for børn og unge fra 13 år og op - herunder unge over 18 år. Værestedet Fisken er således ikke et traditionelt klubtilbud. Værestedet Fisken har oplyst Børne- og Ungdomsforvaltningen, at de har ca. 450 brugere, som typisk er unge i udsatte positioner - dvs. kriminalitetstruede unge, unge med psykiske diagnoser, unge fra specialskoler m.v. Forvaltningen er ikke forpligtet til at tilbyde indsatser til unge over 18 år, og fritidsjobformidling ligger uden for forvaltningens ressortområde. Der er derfor mulighed for at afskaffe tilbuddet.

Elevs undervisningsmiljø (0,3 mio. kr.)

Puljen finansierer løbende indkøb og udgifter til at understøtte undervisningsmiljø. Herved sikres uddannelse og kursusforløb for kontaktlærere, elevråd og undervisningsmiljørepræsentanter samt trivselsdage for elevråd i samarbejde med Børns Vilkår. Derudover går midlerne til indsatsen Elevvenlig Kommune, hvor landsorganisationen for elever stiller sig til rådighed for at hjælpe og vejlede alle kommunens elevråd, herunder også det fælleselevråds arbejde for at give eleverne en stemme og indflydelse både i dagligdagen og på politisk niveau.

Feriekolonierne (KLF & Gabriel Jensen) (10,4 mio. kr.)

Gabriel Jensen modtager årligt 0,6 mio. kr. i tilskud fra Københavns Kommune. Gabriel Jensens Ferieudflugter arrangerer gratis udflugter for skolebørn i løbet af sommerferien. KLF modtager årligt 9,8 mio. kr. i tilskud til at drive feriekolonierne, hvor omkring 3000 skolebørn sendes afsted på sommerkoloni årligt.

I Budget 2021 blev der vedtaget en effektivisering på 1,4 mio. kr. på KLF Kolonierne. BUU har ved Budget 2024 og 2025 vedtaget effektiviseringer ved KLF Kolonierne med en varig effekt på 2,7 mio. kr. I Budget 2024 blev en rammebesparelse på 1,0 mio. kr. vedtaget, mens der ved Budget 2025 blev vedtaget en effektivisering på 4,7 mio. kr., hvorefter der blev besluttet en delvis tilbagerulning af effektiviseringen på 3,0 mio. kr.

Tilskud til skolehaver (5,2 mio. kr.)

Skolehaverne er et oplevelses- og læringssted i København, hvor børn på en konkret og meningsfuld måde lærer om have, natur og mad. Børn i alderen 0-14 år har hvert år mulighed for at dyrke et styrke jord med blomster og grøntsager med deres skole, daginstitution eller i fritiden. Der udbydes ligeledes udeskoleforløb hele året rundt på foreningens otte skolehaver. Skolehaverne bidrager med forståelse for bæredygtighed, naturen og biodiversitet og har hvert år over 40.000 besøgende.

Brugerbetalingen på skolehaverne kan uden videre øges.

Tilskud til interesseorganisationerne Brug Folkeskolen (1,4 mio. kr.), Københavns Forældre Organisation (0,4 mio. kr.) samt Skole og Forældre (0,4 mio. kr.)

Brug Folkeskolen København, Københavns Forældre Organisation (KFO) samt Skole og Forældre modtager et tilskud fra Københavns kommune til at finansiere deres aktiviteter. Organisationerne er alle børnepolitiske interesseorganisationer, der repræsenterer forældre og forældreråd fra skoler og institutioner.

I Budget 2025 besluttede BUU en effektivisering på 0,5 mio. kr. gennem besparelser på 20% på tilskuddene til Brug Folkeskolen, Ungdomsbureauet, KFE samt Skole og Forældre København.

Ungeråd KBH (0,4 mio. kr.)

Målet med Ungeråd KBH er at sikre, at unge har medindflydelse på udviklingen i Københavns Kommune, får indblik i den demokratiske proces og er med til at kvalificere de politiske beslutninger, der træffes. Dette sker gennem et direkte samarbejde mellem Ungerådet og politikerne, hvor unges viden idéer og behov aktivt bliver bragt i spil. Hvert år kan Ungeråd KBH anmode om at få forslag behandlet politisk af Københavns Borgerrepræsentation. Ungerådet består af 35 medlemmer og 15 suppleanter i alderen 12-20 år med bopæl i Københavns Kommune.

Ved Budget 2025 besluttede BUU at tilskuddet til Ungeråd KBH blev beskåret med 20% i samme effektivisering, som omtalt ovenfor.

Tilskud til Københavns Kommunes elevorganisationer (0,06 mio. kr.)

Tilskuddet til Københavns Fælles Elevråds (KFE) finansierer oplysningskampagner og materialer til elevråd, samt elevorganisationens udvikling og implementering af KFE's mærkesager. Derudover finansierer tilskuddet deltagelse i dialogmøder med interessenter og politikere på skoleområdet, køb af oplægsholdere til temadage for elevråd.

Ved Budget 2025 blev tilskuddet til KFE beskåret med 20%, mens der samtidig blev omfordelt 0,04 mio. kr. fra Brug Folkeskolen til KFE.